

1. Гайда І. М., Бадюк М. І., Сушко Ю. І. Особливості структури та перебігу сучасної бойової травми у військовослужбовців Збройних сил України. *Патологія*. 2018. Т. 15, № 1(42). С. 73–76.

2. Бадюк М. І., Гайда І. М. Медична реабілітація учасників бойових дій на регіональному рівні. *Екстрена медицина: від науки до практики*. 2018. № 1 (27). С. 21–30.

3. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Остапчук В. В. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО на етапі відновлення: методичний посібник. – Київ: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.

4. URL: <http://ngu.gov.ua/en/node/1071>.

5. URL: <http://medbib.in.ua/psihologicheskaya-reabilitatsiya-voennoslujasch37731.html>.

Хаджи Анна Юрївна
старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

РОЛЬ МОВИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

В останні десятиліття визначальне місце мови у формуванні національної ідентичності стало темою багатьох досліджень відомих політологів, культурологів та істориків, які стверджують, що існування національної мови складає основу національної ідеології. У той же час інші вчені вважають, що національні мови не існували спочатку, а були створені народами в результаті формування національної ідеології та національної свідомості.

Дж. Джозеф вважає, що ідеї «нації» та «націоналізму» виникли у складних політичних умовах XVIII–XIX століть, тоді ж і виникає питання про мови [1, с. 28].

Е. Хобсбаум стверджує, що націоналізм тісно пов'язаний із соціально-економічними факторами та погоджується, що національні мови відіграють важливу роль у дискурсі націоналізму. Він визначає стандартну (національну) мову так: «Це якась платонівська ідея мови, яка приховано існує за всіма його недосконалими варіантами» [2, с. 173].

М. Сильверстейн погоджується з думкою Е. Хобсбаума про те, що національні мови та ідентичності перебувають у складній діалектичній взаємодії, проте він розділяє мовну й політичну реальності. Для нього історичним фокусом націоналізму є політика й економіка, а не мова, яка, на його думку, є простим відображенням реального націоналізму [3, с. 71].

Із цим не погоджується О. Кузнецова, стверджуючи, що існують факти, коли дослідження мови та мовні міфи сприяли зміцненню або ослабленню

націоналізму [4, с. 103].

Важливим компонентом у збереженні етнокультурної ідентичності народу є міфотворчість. Особливу категорію складають мовні міфи. Так, існує міф про слов'янську мову як праматір усіх інших мов світу. М. Драстіх знаходить свідчення існування давніх слов'ян ще в Атлантиді. А. Горак вважає, що слов'яни заклали основи єгипетської цивілізації, і мовою споконвічного населення Месопотамії була праслов'янська. Як бачимо, мовні міфи, як правило, переплітаються з історичними й мають на меті звеличити значимість культури свого народу.

Таким чином, питання взаємозв'язку національної мови та національної ідентичності вважається на сьогодні актуальним із багатьох причин. Конфлікти щодо мови зараз – досить звичне явище, і ці конфлікти пов'язані не тільки з боротьбою за мову, але й ведуться за допомогою неї. Кожна лінгвокультурна спільнота зіткнулася з непростю проблемою: як зберегти власну етнокультурну своєрідність, мову, культурні традиції і водночас стати активним учасником інтеграційно-глобалізаційних процесів? Збереження всіх мов, які існують сьогодні у світі, допоможе зберегти культурне різноманіття, а створення так званої спільної мови може стати ключем до всіх інтеграційно-глобалізаційних процесів.

---

1. Джозеф Дж. Язык и национальная идентичность. *Логос: Философско-литературный журнал*. 2005. № 4. С. 4–32.

2. Хобсбаум Э. Язык, культура и национальная идентичность. *Логос: Философско-литературный журнал*. 2005. № 4. С. 173–183.

3. Сильверстейн М. Уорфеланство и лингвистическое воображение нации. *Логос: Философско-литературный журнал*. 2005. № 4. С. 87–132.

4. Кузнецова Е. Язык и национальная идентичность. *Омский научный вестник*. 2011. № 3 (98). С. 102–105.